

สถานการณ์ของหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารและการสัมภาษณ์ในบทที่ 4 ทำให้ได้ศึกษาถึงพัฒนาการของหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปในอดีตถึงปัจจุบัน เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้พิจารณาวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามถึงสถานการณ์และปัญหาของหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อให้ได้ภาพรวมหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปทั้งหมด และนำหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในอดีตมาเปรียบเทียบกับปัจจุบัน อันจะเป็นแนวทางในการเสนอแนะเพื่อพัฒนาหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปในอนาคต การวิจัยในบทที่ 5 นี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

1. สถานภาพและปัญหาของหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในปัจจุบัน
2. การเปรียบเทียบหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในอดีตกับสถานการณ์และปัญหาของหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในปัจจุบัน

ผลการวิจัยเสนอได้ความสำคัญดังนี้คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพและปัญหาของหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในปัจจุบัน

ในตอนต้นที่ 1 นี้ ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปและความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาผู้เรียนของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปีการศึกษา 2523 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จะนำ เสนอในรูปของตารางและความเรียงแยกกันเป็นส่วนของอาจารย์และนักศึกษาตามลำดับแล้วจึงสรุปผลรวมใน 5 ด้านด้วยกันคือ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา การบริหารหลักสูตร การเรียนการสอนและปัญหา

การวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวใช้เกณฑ์จากค่าเฉลี่ย (Mean) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 1.49	แสดงว่า	เป็นจริงหรือเห็นด้วยน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.50 – 2.49	แสดงว่า	เป็นจริงหรือเห็นด้วยน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.50 – 3.49	แสดงว่า	เป็นจริงหรือเห็นด้วยปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.50 – 4.49	แสดงว่า	เป็นจริงหรือเห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.50 – 5.00	แสดงว่า	เป็นจริงหรือเห็นด้วยมากที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลของอาจารย์

ผู้วิจัยจะเสนอเป็น 2 ตอน คือ สถานภาพและความคิดเห็นของผู้ตอบแบบ-สอบถามตามลำดับดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 40 คน แยกเป็นเพศชาย 9 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 และเพศหญิง 31 คน คิดเป็นร้อยละ 77.50 สอนวิชาพื้นฐานทั่วไป ในชั้นปีที่ 1 และสอนวิชาชีพเฉพาะอื่น ๆ ในชั้นปีที่ 2 – 4 ค่าย สำหรับวิชาพื้นฐานทั่วไปสอนจำนวน 1 – 3 ชั้น และมีจำนวนนักศึกษาในชั้นตั้งแต่ 15 – 2,000 คน รายละเอียดอื่น ๆ แสดงไว้ในตารางที่ 8

แสดงสถานภาพของอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม

ประเภทและลักษณะของข้อมูล		รายละเอียดข้อมูล							
อายุ	ช่วงอายุ (ปี)	26 - 30	31 - 35	36 - 40	41 - 45	46 - 50	51 - 55	56 - 60	รวม
	จำนวน	9	7	9	6	6	2	1	40
	ร้อยละ	22.50	17.50	22.50	15.00	15.00	5.00	2.50	100.00
ประสบการณ์สอน	ช่วงเวลา (ปี)	1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20	21 - 25	26 - 30	31 - 35	รวม
	จำนวน	9	12	6	8	2	2	1	40
	ร้อยละ	22.50	30.00	15.00	20.00	5.00	5.00	2.50	100.00
คุณวุฒิ	วุฒิ	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	อื่น ๆ	-	-	-	รวม
	จำนวน	4	32	4	พ.ม.ประกาศนียบัตรวิชา ภาษาฝรั่งเศส	-	-	-	40
	ร้อยละ	10.00	80.00	10.00		-	-	-	100.00
ตำแหน่งทางวิชาการ	ตำแหน่ง	อาจารย์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	รองศาสตราจารย์	ศาสตราจารย์	-	-	-	รวม
	จำนวน	19	18	3	0	-	-	-	40
	ร้อยละ	47.50	45.00	7.50	0	-	-	-	100.00
หมวดวิชาที่สอน	หมวดวิชา	มนุษยศาสตร์	วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	สังคมศาสตร์	ภาษา	-	-	-	รวม
	จำนวน	7	9	4	20	-	-	-	40
	ร้อยละ	17.50	22.50	10.00	50.00	-	-	-	100.00

จากตารางที่ 8 จะเห็นว่าอาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานทั่วไปส่วนใหญ่
พร้อมด้วยคุณวุฒิและประสบการณ์ กล่าวคือ มีอาจารย์อายุตั้งแต่ 31 ปีขึ้นไป จำนวน
31 คน คิดเป็นร้อยละ 77.50 คุณวุฒิระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 36 คน คิดเป็น
ร้อยละ 90.00 และประสบการณ์สอนตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ
77.50

2. ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไป
ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา
สภาพการเรียนการสอน ปัญหาการเรียนการสอน การจัดหลักสูตรและการบริหาร และ
ผู้เรียน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่า-
ร้อยละ และการจัดลำดับโดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ โดยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์
ดังนี้

$\bar{X}_1$ แทนค่าเฉลี่ยของอาจารย์

S.D.₁ แทนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอาจารย์

ผลการวิเคราะห์แสดงโดยตารางและความเรียงตามลำดับทั้ง 6 ด้าน
ดังต่อไปนี้

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9

จุดมุ่งหมายในการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปตามความคิดเห็นของอาจารย์

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}_1$	S.D. ₁	ลำดับที่
1	เป็นพื้นฐานสำหรับวิชาอื่น	3.45	1.15	10
2	ให้รู้ถึงหลักการที่สำคัญของสาขาวิชานั้น	3.55	0.96	8
3	ให้รู้ถึงวิธีการศึกษาในสาขาวิชานั้น	3.33	0.94	9
4	ให้นักศึกษามีความคิดและสติปัญญากว้างขวางขึ้น	4.18	1.01	1
5	ให้เข้าใจถึงเรื่องราวและปัญหาของสังคมดีขึ้น	3.85	1.08	2
6	เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีคุณธรรมและความรับผิดชอบ ต่อสังคม	3.83	1.15	5
7	ให้รู้จักปรับตัวได้ดีในสังคม	3.70	1.04	7
8	เห็นความสัมพันธ์ของสาขาวิชานั้นกับสาขาวิชาอื่น ๆ	3.85	0.93	2
9	เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวัน	3.85	0.89	2
10	ให้มีทักษะในการศึกษาตลอดชีวิต	3.78	0.92	6

จากตารางที่ 9 อาจารย์มีความคิดเห็นว่าจุดมุ่งหมายในการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปอันดับแรกคือ ให้นักศึกษามีความคิดและสติปัญญากว้างขวางขึ้น ($\bar{X}_1 = 4.18$) รองลงมาคือให้เข้าใจถึงเรื่องราวและปัญหาของสังคมดีขึ้น ($\bar{X}_1 = 3.85$) เห็นความสัมพันธ์ของสาขาวิชานั้นกับสาขาวิชาอื่น ๆ ($\bar{X}_1 = 3.85$) เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวัน ($\bar{X}_1 = 3.85$) และเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีคุณธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{X}_1 = 3.83$) ซึ่งความคิดเห็นเหล่านี้อาจารย์ประเมินค่าให้อยู่ในเกณฑ์ดี ข้อที่อาจารย์มีความคิดเห็นว่าเป็นจุดมุ่งหมายในการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปในเกณฑ์น้อยนั้น ไม่มี มีแต่ในเกณฑ์ปานกลางสองประการคือ เป็นพื้นฐานสำหรับวิชาอื่น ๆ และให้รู้ถึงวิธีการศึกษาในสาขาวิชานั้น

ตารางที่ 10

ลักษณะเนื้อหาวิชาพื้นฐานทั่วไปที่สอนอยู่ตามความคิดเห็นของอาจารย์

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}_1$	S.D. ₁	ลำดับที่
1	เป็นเนื้อหาเบื้องต้นของสาขาวิชานั้น	3.58	1.22	2
2	เป็นหลักและทฤษฎีในสาขาวิชานั้น	3.25	1.10	7
3	เป็นวิธีการหาความรู้ในสาขาวิชานั้น	3.30	0.97	6
4	เป็นความรู้กว้าง ๆ ในสาขาวิชานั้น	3.83	0.75	1
5	มีความสัมพันธ์กับสาขาวิชาอื่น ๆ	3.38	0.90	5
6	มีความสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อม	3.48	0.99	4
7	เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวัน	3.58	0.93	2

จากตารางที่ 10 อาจารย์มีความคิดเห็นว่าในสภาพจริงลักษณะเนื้อหาวิชาพื้นฐานทั่วไปที่สอนอยู่นั้น อันดับแรกเป็นความรู้กว้าง ๆ ในสาขาวิชานั้น ($\bar{X}_1 = 3.83$) รองลงมาคือเป็นเนื้อหาเบื้องต้นของสาขาวิชานั้น ($\bar{X}_1 = 3.58$) เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวัน ($\bar{X}_1 = 3.58$) ความคิดเห็นตามลักษณะเนื้อหาวิชาดังกล่าวนี้ อาจารย์เห็นว่าในสภาพจริงมีอยู่ในเกณฑ์มาก

ลักษณะเนื้อหาวิชาพื้นฐานทั่วไปตั้งแต่ลำดับที่ 4 คือ เนื้อหาวิชาที่มีความสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}_1 = 3.48$) ไปจนถึงลำดับที่ 7 เนื้อหาวิชาเป็นเนื้อหาเบื้องต้นของสาขาวิชานั้น ($\bar{X}_1 = 3.25$) เมื่อพิจารณาจากเกณฑ์ค่าเฉลี่ยแล้วอาจารย์มีความคิดเห็นว่าในสภาพจริงลักษณะเนื้อหาวิชาดังกล่าวนี้มีอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ตารางที่ 11

สภาพของผู้สอนตามความคิดเห็นของอาจารย์

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}_1$	S.D. ₁	ลำดับที่
1	ความต้องการที่จะสอนวิชาพื้นฐานทั่วไป	3.45	0.96	4
2	ความพอใจกับการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน	2.95	0.93	5
3	การเห็นความสำคัญของวิชาพื้นฐานทั่วไป	4.23	0.62	1
4	การให้เวลาในการเตรียมการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไป	3.83	0.68	3
5	ความมั่นใจในการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไป	4.05	0.75	2

จากตารางที่ 11 อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวผู้สอนว่าในสภาพจริงผู้สอนเห็นความสำคัญของวิชาพื้นฐานทั่วไปมากเป็นอันดับแรก ($\bar{X}_1 = 4.23$) มีความมั่นใจในการสอน ($\bar{X}_1 = 4.05$) และให้เวลาในการเตรียมการสอน ($\bar{X}_1 = 3.83$) เป็นอันดับรองลงมา

สำหรับความต้องการที่จะสอนวิชาพื้นฐานทั่วไป ($\bar{X}_1 = 3.45$) และความพอใจกับการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ($\bar{X}_1 = 2.95$) เมื่อพิจารณาจากเกณฑ์ค่าเฉลี่ยแล้ว อาจารย์มีความต้องการและความพอใจดังกล่าวปานกลาง

ตารางที่ 12

สภาพการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปตามความคิดเห็นของอาจารย์

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}_1$	S.D. ₁	ลำดับที่
1	ในการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปการสอนมีลักษณะคาบเกี่ยวหลายสาขาวิชาโดยการเชื่อมโยงหลายสาขาวิชาเข้าด้วยกัน	3.05	0.91	3
2	การสอนโดยใช้การบรรยาย	3.80	1.16	1
3	การสอนโดยใช้หลาย ๆ วิธีประกอบกัน	2.85	1.17	4
4	การใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน	2.70	1.04	5
5	การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นหรือซักถาม	3.75	1.00	2

จากตารางที่ 12 อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการสอนว่า ในสภาพจริงผู้สอนใช้การบรรยายมากที่สุดเป็นอันดับแรก ($\bar{X}_1 = 3.80$) รองลงมาคือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นหรือซักถาม ($\bar{X}_1 = 3.75$)

สำหรับการสอนในลักษณะคาบเกี่ยวหลายสาขาวิชาโดยการเชื่อมโยงหลายสาขาวิชาเข้าด้วยกัน ($\bar{X}_1 = 3.05$) การสอนโดยใช้หลาย ๆ วิธีประกอบกัน ($\bar{X}_1 = 2.85$) และการใช้อุปกรณ์การสอน ($\bar{X}_1 = 2.70$) เมื่อพิจารณาจากเกณฑ์ค่าเฉลี่ยแล้วอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ตารางที่ 13

วิธีการสอนและการประเมินผลวิชาพื้นฐานทั่วไปตามความคิดเห็นของอาจารย์

ข้อที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1	ในการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปผู้สอน		
	1.1 สอนคนเดียว	12	30.00
	1.2 สอนรวมกันหลาย ๆ คน	28	70.00
2	วิธีการสอนที่ผู้สอนใช้ประกอบกันหลาย ๆ วิธีคือ		
	2.1 บรรยาย	38	42.70
	2.2 สัมมนา	4	4.49
	2.3 อภิปรายกลุ่ม	15	16.85
	2.4 เชิญวิทยากรมาสอน	7	7.87
	2.5 การฝึกปฏิบัติ	25	28.09
3	ในการวัดผล (ตัดเกรด) ผู้สอนพิจารณาจาก		
	3.1 ผลการสอบปลายภาคอย่างเดียว	2	5.00
	3.2 ผลการทดสอบระหว่างภาคและผลการสอบปลายภาครวมกัน	28	70.00
	3.3 ผลการทำงานตลอดภาค การทดสอบระหว่างภาคและผลการสอบปลายภาครวมกัน	10	25.00

จากตารางที่ 13 อาจารย์มีความคิดเห็นว่า ผู้สอนใช้วิธีการสอนรวมกันหลาย ๆ คนเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 70.00) และใช้การบรรยายมากเป็นอันดับแรก (ร้อยละ 42.70) รองลงไปคือการฝึกปฏิบัติ (ร้อยละ 28.09) และการอภิปรายกลุ่ม (ร้อยละ 16.85)

สำหรับการวัดผล (ตัดเกรด) ผู้สอนส่วนมากพิจารณาจากผลการทดสอบระหว่างภาคและผลการสอบปลายภาครวมกัน (ร้อยละ 70.00)

ตารางที่ 14

ปัญหาของการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปตามความคิดเห็นของอาจารย์

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}_1$	S.D. ₁	ลำดับที่
1	ผู้เรียนมีจำนวนมากเป็นปัญหามากน้อยเพียงใด	3.85	0.97	1
2	ท่านมีปัญหในเรื่อง เอกสารประกอบการสอนมากน้อยเพียงใด	2.92	0.83	4
3	ความพร้อมในเรื่องตำราเรียนมีมากน้อยเพียงใด	3.15	0.92	2
4	ห้องเรียนมีความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์การสอนสำหรับวิชาพื้นฐานทั่วไปเพียงใด	3.08	1.19	3

จากตารางที่ 14 อาจารย์มีความคิดเห็นว่าปัญหาของการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปนั้น ผู้เรียนมีจำนวนมากเป็นปัญหามากอันดับแรก ($\bar{X}_1 = 3.85$) รองลงไปคือ ความพร้อมในเรื่องตำราเรียน ซึ่งเป็นปัญหาในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X}_1 = 3.15$) และความพร้อมของห้องเรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์การสอน ($\bar{X}_1 = 3.08$) ปัญหาในเรื่องเอกสารประกอบการสอนนั้นอยู่ในลำดับสุดท้าย แต่ก็ยังอยู่ในเกณฑ์ที่เป็นปัญหาปานกลาง ($\bar{X}_1 = 2.92$)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15

การจัดหลักสูตรและการบริหารการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปตามความคิดเห็นของอาจารย์

ข้อที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1	วิชาพื้นฐานทั่วไปที่ท่านสอนอยู่ในความรับผิดชอบของ		
	1.1 หน่วยงานเฉพาะ	3	7.50
	1.2 คณะกรรมการเฉพาะ	4	10.00
	1.3 คณะ	11	27.50
	1.4 ภาควิชา	22	55.00
	1.5 ไม่ทราบ	-	-
2	วิชาพื้นฐานทั่วไปควรจัดสอนในชั้น		
	2.1 ปีที่ 1	23	57.50
	2.2 ปีที่ 1 และ 2	13	32.50
	2.3 ปีที่ 3 และ 4	1	2.50
	2.4 ปีที่ 1 ถึง 3	1	2.50
	2.5 ปีที่ 1 ถึง 4	2	5.00
3	จำนวนหน่วยกิตของวิชาพื้นฐานทั่วไปคิดเป็น 24 - 27% ของจำนวนหน่วยกิตในหลักสูตรนั้น		
	3.1 เหมาะสม	38	95.00
	3.2 มากไป	2	5.00
	3.3 น้อยไป	-	-
4	วิชาพื้นฐานทั่วไปควรเป็นวิชา		
	4.1 บังคับทุกวิชา	2	5.00
	4.2 เลือกทุกวิชา	3	7.50
	4.3 บังคับและเลือกโดยมีจำนวนวิชาเลือกมากกว่านี้	30	75.00
	4.4 บังคับและเลือกโดยมีจำนวนวิชาบังคับมากกว่านี้	5	12.50

จากตารางที่ 15 อาจารย์มีความคิดเห็นว่าวิชาพื้นฐานทั่วไปอยู่ในความรับผิดชอบของภาควิชาเป็นอันดับแรก (ร้อยละ 55.00) รองลงมาคือ คณะ (ร้อยละ 27.50) และคณะกรรมการเฉพาะ (ร้อยละ 10.00).

ในเรื่องของระดับชั้น อาจารย์ส่วนมาก (ร้อยละ 57.50) มีความคิดเห็นว่าวิชาพื้นฐานทั่วไปควรจัดสอนในชั้นปีที่ 1 รองลงมาคือ ควรจัดสอนในชั้นปีที่ 1 และ 2 (ร้อยละ 32.50)

สำหรับจำนวนหน่วยกิตของวิชาพื้นฐานทั่วไปในปัจจุบัน อาจารย์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเหมาะสม (ร้อยละ 95.00) และวิชาพื้นฐานทั่วไปควรเป็นวิชาบังคับและเลือก โดยมีจำนวนวิชาเลือกมากกว่านี้ (ร้อยละ 75.00)

การวิเคราะห์ข้อมูลในข้อที่ 5 และ 6 ของตารางที่ 15 เกี่ยวกับองค์การที่ให้ความสำคัญของวิชาพื้นฐานทั่วไป และบริการด้านต่าง ๆ ในการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไป ซึ่งมีไคแสดงไว้ในตารางที่ 15 เนื่องจากสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลแตกต่างกัน ได้ผลสรุปของการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวดังนี้ คือ

ตามความคิดเห็นของอาจารย์มหาวิทยาลัยเป็นองค์การที่ให้ความสำคัญของวิชาพื้นฐานทั่วไปมากที่สุด ($\bar{X}_1 = 4.03$) รองลงมาคือ คณะ ($\bar{X}_1 = 3.80$) และภาควิชา ($\bar{X}_1 = 3.75$) และในการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปอาจารย์ได้รับบริการในด้านการสอนที่มากเป็นอันดับแรก ($\bar{X}_1 = 3.83$) รองลงมาคือการจัดพิมพ์เอกสารและตำรา ($\bar{X}_1 = 3.38$) และอุปกรณ์การสอน ($\bar{X}_1 = 3.03$)

ตารางที่ 16

สภาพของผู้เรียนวิชาพื้นฐานทั่วไปตามความคิดเห็นของอาจารย์

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}_1$	S.D. ₁	ลำดับที่
1	ความเข้าใจของนักศึกษาที่มีต่อจุดมุ่งหมายของการเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป	2.83	0.84	5
2	ความสำคัญที่นักศึกษาให้แก่วิชาพื้นฐานทั่วไป	2.85	0.79	3
3	ความสนใจของนักศึกษาที่มีต่อวิชาพื้นฐานทั่วไป	2.85	0.79	3
4	ความกระตือรือร้นของนักศึกษาในการเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป	2.75	0.78	6
5	ความสม่ำเสมอของนักศึกษาในการเข้าเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป	2.90	0.67	2
6	การค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมของนักศึกษาในการเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป	2.43	0.71	7
7	ความเหมาะสมในค่านับความรู้และความสามารถเดิมของนักศึกษาที่จะเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป	3.03	0.66	1

จากตารางที่ 16 อาจารย์มีความคิดเห็นว่าสภาพของผู้เรียนวิชาพื้นฐานทั่วไปในทุกด้านอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เป็นส่วนใหญ่ โดยผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้และความสามารถเดิมที่จะเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไปเป็นอันดับแรก ($\bar{X}_1 = 3.03$) รองลงมาคือความสม่ำเสมอของนักศึกษาในการเข้าเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป ($\bar{X}_1 = 2.90$) ความสำคัญที่นักศึกษาให้แก่วิชาพื้นฐานทั่วไป ($\bar{X}_1 = 2.85$) และความสนใจของนักศึกษาที่มีต่อวิชาพื้นฐานทั่วไป ($\bar{X}_1 = 2.85$) แต่ผู้เรียนวิชาพื้นฐานทั่วไปค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในการเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไปอยู่ในเกณฑ์น้อย ($\bar{X}_1 = 2.43$)

การวิเคราะห์ข้อมูลของนักศึกษา

ผู้วิจัยจะเสนอเป็น 2 ตอน เช่นเดียวกับการวิเคราะห์ข้อมูลของอาจารย์คือ สถานภาพและความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามตามลำดับดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 100 คน แยกเป็นเพศชาย 21 คน คิดเป็นร้อยละ 21.00 และเพศหญิง 79 คน คิดเป็นร้อยละ 79.00 เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ในคณะต่าง ๆ และแผนกอิสระครบทุกคณะและแผนกอิสระ และได้ศึกษาวิชาพื้นฐานทั่วไปภาคการศึกษาระดับ 18 หน่วยกิต รวมเป็น 36 หน่วยกิต ครบตามข้อกำหนดของมหาวิทยาลัยในการศึกษาวิชาพื้นฐานทั่วไป นักศึกษาส่วนใหญ่ระบุสาขาวิชาเอกตรงกับชื่อของคณะที่ศึกษาอยู่ ผู้วิจัยจึงจะเสนอสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนนี้เฉพาะคณะเท่านั้น รายละเอียดต่าง ๆ แสดงไว้ในตารางที่ 17

2. ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา สภาพ-การเรียนการสอน ปัญหาการเรียนการสอนและความคิดเห็นของผู้เรียนต่อวิชาพื้นฐาน-ทั่วไป วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าร้อยละ และการจัดลำดับโดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ โดยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ดังนี้

$\bar{X}_2$ แทนค่าเฉลี่ยของนักศึกษา

S.D.₂ แทนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอาจารย์

ผลการวิเคราะห์แสดงโดยตารางและความเรียงตามลำดับทั้ง 5 ด้าน ดังตารางที่ 18 ถึงตารางที่ 23

ตารางที่ 17

แสดงสถานภาพของนักศึกษาอุทกอบแบบสอบถาม

ประเภทและลักษณะของข้อมูล		รายละเอียดข้อมูล								
อายุ	อายุ (ปี)	17	18	19	20	-	-	-	-	รวม
	จำนวน	9	27	45	19	-	-	-	-	100
	ร้อยละ	9.00	27.00	45.00	19.00	-	-	-	-	100.00
ชั้น พจนานุกรม ความรู้	ม.ศ.5 หรือเทียบเท่า สาขา	วิทยาศาสตร์	ศิลปะ	ทั่วไป	อาชีพ	-	-	-	-	รวม
	จำนวน	31	62	3	4	-	-	-	-	100
	ร้อยละ	31.00	62.00	3.00	4.00	-	-	-	-	100.00
สังกัด	คณะ	นิติศาสตร์	รัฐศาสตร์	พาณิชยศาสตร์ และการบัญชี	เศรษฐศาสตร์	สังคมสงเคราะห์ ศาสตร์	ศิลปศาสตร์	วารสารศาสตร์ และสื่อสาร- มวลชน	แผนกอิสระ สังคมวิทยา และมนุษย วิทยา	รวม
	จำนวน	12	8	20	12	8	26	11	3	100
	ร้อยละ	12.00	8.00	20.00	12.00	8.00	26.00	11.00	3.00	100.00

ตารางที่ 18

จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปตามความคิดเห็นของนักศึกษา

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	ลำดับที่
1	เป็นพื้นฐานสำหรับวิชาอื่น	3.06	0.78	8
2	ใหญ่ถึงหลักการที่สำคัญของสาขาวิชานั้น	3.16	0.72	6
3	ใหญ่ถึงวิธีการศึกษาในสาขาวิชานั้น	2.91	0.77	10
4	ให้นักศึกษามีความคิดและสติปัญญากว้างขวางขึ้น	3.76	0.77	1
5	ให้เข้าใจถึงเรื่องราวและปัญหาของสังคมขึ้น	3.67	0.77	2
6	เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีคุณธรรมและความรับผิดชอบ ต่อสังคม	3.40	0.77	4
7	ใหญ่จักปรับตัวได้ดีในสังคม	3.47	0.82	3
8	เห็นความสัมพันธ์ของสาขาวิชานั้นกับรายวิชาอื่น ๆ	3.24	0.89	5
9	เพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวัน	2.94	0.87	9
10	ใหม่ทักษะในการศึกษาตลอดชีวิต	3.14	0.93	7

จากตารางที่ 18 นักศึกษามีความคิดเห็นว่าจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปอันดับแรกคือ ให้นักศึกษามีความคิดและสติปัญญากว้างขวางขึ้น

($\bar{X}_2 = 3.76$) รองลงมาคือให้เข้าใจถึงเรื่องราวและปัญหาของสังคมขึ้น ($\bar{X}_2 = 3.67$) และใหญ่จักปรับตัวได้ดีในสังคม ($\bar{X}_2 = 3.47$) นักศึกษาประเมินค่าจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานในเกณฑ์ปานกลางถึง 8 ข้อ คือตั้งแต่ลำดับที่ 3 ใหญ่จักปรับตัวได้ดีในสังคม ($\bar{X}_2 = 3.47$) ลงมาจนถึงลำดับที่ 10 ใหญ่ถึงวิธีการศึกษาในสาขาวิชานั้น ($\bar{X}_2 = 2.91$)

ตารางที่ 19

เนื้อหาวิชาพื้นฐานทั่วไปที่เรียนตามความคิดเห็นของนักศึกษา

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	ลำดับที่
1	เนื้อหาเบื้องต้นของสาขาวิชานั้น	3.47	0.69	2
2	หลักและทฤษฎีในสาขาวิชานั้น	3.24	0.61	4
3	วิธีการหาความรู้ในสาขาวิชานั้น	3.00	0.70	5
4	ความรู้กว้าง ๆ ในสาขาวิชานั้น	3.55	0.67	1
5	ความเข้าใจในสาขาวิชาอื่น ๆ	2.95	0.65	7
6	ความเข้าใจเรื่องราวและปัญหาของสังคม	3.36	0.67	3
7	สิ่งที่เรียนเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวัน	3.00	0.79	5

จากตารางที่ 19 นักศึกษามีความคิดเห็นว่าเนื้อหาวิชาพื้นฐานทั่วไปที่เรียนในสภาพจริงนั้น อันดับแรกเป็นความรู้กว้าง ๆ ในสาขาวิชานั้น ($\bar{X}_2 = 3.55$) รองลงมาคือ เป็นเนื้อหาเบื้องต้นของสาขาวิชานั้น ($\bar{X}_2 = 3.47$) และความเข้าใจเรื่องราวและปัญหาของสังคม ($\bar{X}_2 = 3.36$)

ลักษณะเนื้อหาวิชาพื้นฐานทั่วไปตั้งแต่ลำดับที่ 2 คือ เนื้อหาวิชาเป็นเนื้อหาเบื้องต้นของสาขาวิชานั้น ($\bar{X}_2 = 3.47$) ไปจนถึงลำดับที่ 6 เนื้อหาวิชาเป็นความเข้าใจในสาขาวิชาอื่น ๆ ($\bar{X}_2 = 2.95$) เมื่อพิจารณาจากเกณฑ์ค่าเฉลี่ยแล้ว ลักษณะเนื้อหาวิชาดังกล่าวมีอยู่ปานกลางทั้งหมด

ตารางที่ 20

สภาพของการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปตามความคิดเห็นของนักศึกษา

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	ลำดับที่
1	ผู้สอนมีความตั้งใจในการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไป	3.85	0.59	2
2	ผู้สอนมีการเตรียมสอน	3.81	0.66	3
3	ผู้สอนมีความเชื่อมั่นในตนเอง	3.90	0.56	1
4	ในวิชาพื้นฐานทั่วไปวิชาหนึ่ง ผู้สอนมักจะสอนในลักษณะคาบเกี่ยวหลายสาขาวิชา โดยการเชื่อมโยงหลายสาขาวิชาเข้าด้วยกัน	3.22	0.73	2
5	ผู้สอนใช้การบรรยาย	4.11	0.67	1
6	ผู้สอนใช้หลาย ๆ วิธีประกอบกัน	2.61	0.85	4
7	ผู้สอนมีการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน	2.59	0.84	5
8	ผู้สอนเปิดโอกาสให้ท่านแสดงความคิดเห็นหรือซักถาม	3.14	1.03	3

จากตารางที่ 20 ความคิดเห็นของนักศึกษานั้นผู้วิจัยจัดแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่เกี่ยวกับผู้สอน และตอนที่เกี่ยวกับวิธีการสอน สภาพจริงตอนที่เกี่ยวกับผู้สอนนั้น อันดับแรกนักศึกษาเห็นว่าผู้สอนมีความเชื่อมั่นในตนเอง ($\bar{X}_2 = 3.90$) รองลงมาคือผู้สอนมีความตั้งใจในการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไป ($\bar{X}_2 = 3.85$) และผู้สอนมีการเตรียมสอน ($\bar{X}_2 = 3.81$) ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อผู้สอนนั้นอยู่ในเกณฑ์มากทั้งหมด

ในตอนที่เกี่ยวกับวิธีการสอนนั้น นักศึกษามีความคิดเห็นว่าผู้สอนใช้การบรรยาย ($\bar{X}_2 = 4.11$) เป็นอันดับแรก รองลงมาคือการสอนในลักษณะคาบเกี่ยวหลายสาขาวิชา โดยการเชื่อมโยงหลายสาขาวิชาเข้าด้วยกัน ($\bar{X}_2 = 3.22$) และผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นหรือซักถาม ($\bar{X}_2 = 3.14$)

จากการใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยพิจารณาเกี่ยวกับวิธีการสอน นับตั้งแต่ลำดับที่ 2 คือ การสอนในลักษณะคาบเกี่ยวหลายสาขาวิชา โดยการเชื่อมโยงหลายสาขาวิชาเข้าด้วยกัน ($\bar{X}_2 = 3.22$) จนถึงลำดับที่ 5 คือผู้สอนเมื่อการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน ($\bar{X}_2 = 2.59$) อยู่ในเกณฑ์ปานกลางทั้งหมด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21

วิธีการสอนและการประเมินผลวิชาพื้นฐานทั่วไปตามความคิดเห็นของนักศึกษา

ข้อที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1	ในการเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป ผู้สอน		
	1.1 สอนคนเดียว	14	14.00
	1.2 สอนรวมกันหลาย ๆ คน	86	86.00
2	วิธีการสอนที่ผู้สอนใช้ประกอบกันหลาย ๆ วิธีคือ		
	2.1 บรรยาย	94	45.19
	2.2 สัมมนา	3	1.44
	2.3 อภิปรายกลุ่ม	29	13.94
	2.4 เชิญวิทยากรมาสอน	64	30.77
	2.5 การฝึกปฏิบัติ	18	8.66
3	ในการวัดผล (ตัดเกรด) ผู้สอนพิจารณาจาก		
	3.1 ผลการสอบปลายภาคอย่างเดียว	-	-
	3.2 ผลการทดสอบระหว่างภาคและผลการสอบ ปลายภาครวมกัน	72	72.00
	3.3 ผลการทำงานตลอดภาคการทดสอบระหว่าง ภาคและผลการสอบปลายภาครวมกัน	28	28.00

จากตารางที่ 21 นักศึกษามีความคิดเห็นว่าในสภาพจริง ผู้สอนสอนรวมกันหลาย ๆ คน (ร้อยละ 86.00) ใช้การบรรยายมากเป็นอันดับแรก (ร้อยละ 45.19) รองลงมาคือ เชิญวิทยากรมาสอน (ร้อยละ 30.77) และอภิปรายกลุ่ม (ร้อยละ 13.94) ในการวัดผล (ตัดเกรด) ผู้สอนพิจารณาจากผลการทดสอบระหว่างภาคและผลการสอบปลายภาครวมกันเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 72.00)

ตารางที่ 22

ปัญหาการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปตามความคิดเห็นของนักศึกษา

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	ลำดับที่
1	ผู้เรียนมีจำนวนมากเป็นปัญหามากน้อยเพียงใด	3.52	0.86	2
2	ในการเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป ท่านมีเอกสาร คำบรรยายประกอบการเรียน	3.36	0.94	5
3	ความพร้อมในเรื่องตำราเรียนมีมากน้อย เพียงใด	2.90	0.91	9
4	ห้องเรียนมีความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์ การสอนสำหรับวิชาพื้นฐานทั่วไปเพียงใด	3.02	0.79	7
5	เวลาเรียนน้อยไปเมื่อเปรียบเทียบกับ เนื้อหาวิชา	3.13	1.02	6
6	เนื้อหาวิชามากเกินไป	3.91	0.87	1
7	เนื้อหาวิชายากเกินไป	3.42	0.74	4
8	เนื้อหาวิชาซ้ำซ้อนกับวิชาอื่น ๆ	3.01	0.89	8
9	เป็นทฤษฎีมากเกินไป	3.45	0.88	3

จากตารางที่ 22 นักศึกษามีความคิดเห็นว่าปัญหาการเรียนการสอนวิชาพื้นฐาน
ทั่วไป อันดับแรกคือ เนื้อหาวิชามากเกินไป ($\bar{X}_2 = 3.91$) รองลงมาคือผู้เรียนมีจำนวน
มาก ($\bar{X}_2 = 3.52$) เป็นปัญหามาก และเนื้อหาเป็นทฤษฎีมากเกินไป ($\bar{X}_2 = 3.45$)
เป็นปัญหาปานกลาง ปัญหาอื่น ๆ เป็นปัญหาในเกณฑ์ปานกลางทั้งสิ้น ไม่มีข้อใดเป็น
ปัญหาในเกณฑ์น้อยเลย

ตารางที่ 23
ความคิดเห็นของผู้เรียนต่อวิชาพื้นฐานทั่วไป

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	ลำดับที่
1	วิชาพื้นฐานทั่วไปเป็นวิชาที่น่าสนใจมาก	3.04	0.80	3
2	วิชาพื้นฐานทั่วไปเป็นวิชาที่มีความสำคัญสำหรับท่านมาก	2.97	0.71	4
3	ความรู้ความสามารถเดิมของท่านเหมาะสมที่จะเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป	3.24	0.74	2
4	วิชาพื้นฐานทั่วไปควรจะเป็นวิชาเลือกมากกว่านี้	3.93	0.90	1
5	ท่านมีความต้องการเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป	2.66	0.92	5

จากตารางที่ 23 นักศึกษามีความคิดเห็นว่าวิชาพื้นฐานทั่วไปควรจะเป็นวิชาเลือกมากกว่านี้เป็นอันดับแรก ($\bar{X}_2 = 3.93$) ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาก รองลงมาคือความรู้ความสามารถเดิมของนักศึกษาเหมาะสมที่จะเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป ($\bar{X}_2 = 3.24$) และวิชาพื้นฐานทั่วไปเป็นวิชาที่น่าสนใจมาก ($\bar{X}_2 = 3.04$) ซึ่งประเมินอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

การวิเคราะห์ข้อมูลในข้อ 6 และ 7 ของตารางที่ 23 เกี่ยวกับระดับชั้นที่ควรจัดสอนวิชาพื้นฐานทั่วไป และความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิตของวิชาพื้นฐานทั่วไปในปัจจุบัน ใช้การหาค่าความถี่และร้อยละ ผู้วิจัยจึงมิได้แสดงไว้ในตารางที่ 23 แต่ได้สรุปผลของการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวไว้ดังนี้คือ

การจัดสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปให้นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าควรจัดสอนในชั้นปีที่ 1 (ร้อยละ 86.00) ส่วนความคิดเห็นว่าควรจัดสอนในชั้นปีอื่น ๆ นั้นมีเป็นจำนวนน้อย รองลงมา คือ ควรจัดสอนในชั้นปีที่ 1 และ 2 (ร้อยละ 8.00) ควรจัดสอนในชั้นปีที่ 1 ถึง 4 (ร้อยละ 5.00) และควรจัดสอนในชั้นปีที่ 1 ถึง 3 (ร้อยละ 1.00)

จำนวนหน่วยกิตของวิชาพื้นฐานทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 24 - 27 ของจำนวนหน่วยกิตในหลักสูตรนั้น นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเหมาะสม (ร้อยละ 66.00) รองลงมาคือ จำนวนหน่วยกิตดังกล่าวมากเกินไป (ร้อยละ 29.00) และจำนวนหน่วยกิตดังกล่าวน้อยไป (ร้อยละ 5.00)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลของอาจารย์และนักศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามของอาจารย์และนักศึกษากังรายละเอียดข้างต้นนั้น ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลรวมเพื่อเสนอผลการวิเคราะห์ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ใน 5 ด้านด้วยกัน คือ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา การบริหารหลักสูตร การเรียนการสอนและปัญหา โดยจะเสนอในรูปของตารางแสดงความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่ตรงกัน 5 ด้าน ดังกล่าว โดยใช้ลำดับที่เป็นเกณฑ์ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 24 และความสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 5 ด้านที่กล่าวมาข้างต้นตามลำดับ ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่ตรงกันในเรื่องหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไป

เรื่อง	ข้อที่	รายการ	อาจารย์		นักศึกษา		ลำดับที่
			$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	4	ให้นักศึกษามีความคิดและสติปัญญากว้างขวางขึ้น	4.18	1.01	3.76	0.77	1
	5	ให้เข้าใจถึงเรื่องราวและปัญหาของสังคมดีขึ้น	3.95	1.08	3.67	0.77	2
<u>เนื้อหาวิชา</u>	1	เป็นเนื้อหาเบื้องต้นของสาขาวิชานั้น	3.58	1.22	3.47	0.69	2
	4	เป็นความรู้กว้าง ๆ ในสาขาวิชานั้น	3.83	0.75	3.55	0.67	1
<u>การบริหารหลักสูตร</u>	2	วิชาพื้นฐานทั่วไปควรจัดสอนในชั้นปีที่ 1	57.50%		86.00%		1
	3	จำนวนหน่วยกิตของวิชาพื้นฐานทั่วไป คิดเป็น 24 - 27% ของจำนวนหน่วยกิตในหลักสูตรนั้นเหมาะสม	95.00%		66.00%		1
<u>การเรียนการสอน</u> ในคณาจารย์สอน	4	การให้เวลาในการเตรียมการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไป (ข้อที่ 2 ผู้สอนมีการเตรียมสอนสำหรับข้อมูลของนักศึกษา)	3.83	0.68	3.81	0.66	3

เรื่อง	ข้อที่	รายการ	อาจารย์		นักศึกษา		ลำดับที่
			$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	
ในคณูเรียน	3	ความสนใจของนักศึกษาที่มีต่อวิชาพื้นฐานทั่วไป (ข้อที่ 1 สำหรับข้อมูลของนักศึกษา)	2.85	0.79	3.04	0.80	3
ในคณาการสอน	2	การสอนโดยใช้การบรรยาย (ข้อที่ 5 สำหรับข้อมูลของนักศึกษา)	3.80	1.16	4.11	0.67	1
	3	การสอนโดยใช้หลาย ๆ วิธีประกอบกัน (ข้อที่ 6 สำหรับข้อมูลของนักศึกษา)	2.85	1.17	2.61	0.85	4
	4	การใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน (ข้อที่ 7 สำหรับข้อมูลของนักศึกษา)	2.70	1.04	2.59	0.84	5
วิธีการสอนและการประเมินผล	1	ในการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไป ผู้สอนร่วมกันหลาย ๆ คน	70.00%		86.00%		1
	2	ในวิธีการสอนที่ผู้สอนใช้ประกอบกันหลาย ๆ วิธี ผู้สอนใช้วิธีการบรรยายมากที่สุด	42.70%		45.19%		1
	3	ในการวัดผล (ตัดเกรด) ผู้สอนพิจารณาจากผลการทดสอบระหว่างภาคและผลการสอบปลายภาครวมกันมากที่สุด	70.00%		72.00%		1
ปัญหา		ไม่มีปัญหาของการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปที่มีลำดับที่ตรงกัน					

1. จุดมุ่งหมาย จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไป ทั้ง อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นตรงกันว่า จุดมุ่งหมายอันดับแรกเพื่อให้นักศึกษามีความคิดและสติปัญญากว้างขวางขึ้น อันดับรองลงมาคือ เพื่อให้เข้าใจถึงเรื่องราวและปัญหาของสังคมที่ขึ้น

เมื่อพิจารณาโดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย จุดมุ่งหมายสองอันดับแรกนี้อยู่ในระดับมาก อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นตรงกันว่าข้อที่เป็นจุดมุ่งหมายในการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปน้อยนั้นไม่มี มีแต่ในระดับปานกลาง เฉพาะอาจารย์มี 2 ข้อคือ เป็นพื้นฐานสำหรับวิชาอื่น ๆ และให้รู้ถึงวิธีการศึกษาในสาขาวิชานั้น แต่นักศึกษามี 8 ข้อ ทั้งแต่ลำดับที่ 3 ให้รู้จักปรับตัวได้ในสังคม ลงมาจนถึงลำดับที่ 10 ให้รู้ถึงวิธีการศึกษาในสาขาวิชานั้น

2. เนื้อหาวิชา ลักษณะเนื้อหาวิชาพื้นฐานทั่วไปที่สอนและเรียนกันอยู่นั้นทั้ง อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นตรงกันว่า ในสภาพจริง เนื้อหาวิชานั้นในอันดับแรกเป็นความรู้กว้าง ๆ ในสาขาวิชานั้น รองลงมาคือ เป็นเนื้อหาเบื้องต้นของสาขาวิชานั้น

จากการใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยพิจารณา ลักษณะเนื้อหาวิชาสองอันดับแรกนี้อยู่ในระดับดีมาก ยกเว้นความคิดเห็นของนักศึกษาในลำดับที่สองมีความคิดเห็นว่า ลักษณะเนื้อหาวิชาเป็นเนื้อหาเบื้องต้นของสาขาวิชานั้นปานกลาง อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นตรงกันว่าข้อที่เป็นลักษณะเนื้อหาวิชาที่น้อยนั้นไม่มี มีแต่ในระดับปานกลาง เฉพาะอาจารย์มี 4 ข้อคือ ตั้งแต่ลำดับที่ 4 คือ มีความสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อม ลงมาจนถึงลำดับที่ 7 คือ เป็นหลักและทฤษฎีในสาขาวิชานั้น แต่นักศึกษามี 5 ข้อคือ ตั้งแต่ลำดับที่ 3 คือความเข้าใจเรื่องราวและปัญหาของสังคม ลงมาจนถึงลำดับที่ 7 คือความเข้าใจในสาขาวิชาอื่น ๆ

3. การบริหารหลักสูตร ทั้งอาจารย์และนักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันว่าวิชาพื้นฐานทั่วไปควรจัดสอนในชั้นปีที่ 1 จำนวนหน่วยกิตของวิชาพื้นฐานทั่วไปในปัจจุบันคิดเป็นร้อยละ 24 - 27 ของจำนวนหน่วยกิตในหลักสูตรนั้นเหมาะสม อาจารย์ก็มีความคิดเห็นว่า วิชาพื้นฐานทั่วไปควรเป็นวิชาบังคับและเลือกโดยมีจำนวนวิชาเลือกมากกว่านี้ นักศึกษาก็มีความคิดเห็นว่าวิชาพื้นฐานทั่วไปควรจะเป็นวิชาเลือกมากกว่านี้ ($\bar{x}_2 = 3.93$) ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาก

ในเรื่องของการบริหารหลักสูตรอาจารย์มีความคิดเห็นว่ามหาวิทยาลัยให้ความสำคัญของวิชาพื้นฐานทั่วไปมาก และส่วนใหญ่ภาควิชาเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องการเรียนการสอน อาจารย์ได้รับบริการค่านอาคารสถานที่มาก และได้รับบริการด้านการจัดพิมพ์เอกสารและตำรา และอุปกรณ์การสอนปานกลาง

4. การเรียนการสอน ในค่านของทั้งคู่สอนทั้งอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นว่าตรงกันอยู่ในเกณฑ์มากทั้งหมดคือ ผู้สอนเห็นความสำคัญของวิชาพื้นฐานทั่วไป มีความตั้งใจในการสอน มีความมั่นใจในการสอน มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีการเตรียมการสอน

ในค่านของวิธีการสอน ทั้งอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นตรงกันว่าผู้สอนใช้การบรรยายมาก ใช้การสอนในลักษณะคาบเกี่ยวหลายสาขาวิชา โดยการเชื่อมโยงหลายสาขาวิชาเข้าด้วยกัน ปานกลาง ในเรื่องของการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นหรือซักถาม อาจารย์มีความคิดเห็นว่าเปิดโอกาสให้มาก แต่นักศึกษาเห็นว่าเปิดโอกาสให้ปานกลาง

ในรายละเอียดของการเรียนการสอนนั้น ทั้งอาจารย์และนักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันว่า ใช้วิธีการสอนร่วมกันหลาย ๆ คน วิธีการสอนใช้การบรรยายมาก วิธีรองลงมาอาจารย์มีความคิดเห็นว่าเป็นการฝึกปฏิบัติ แต่นักศึกษามีความคิดเห็นว่าใช้วิธีเชิญวิทยากรมาสอน ในการวัดผล (ตัดเกรด) นั้น อาจารย์และนักศึกษาส่วนมากมีความคิดเห็นตรงกันว่าผู้สอนพิจารณาจากผลการทดสอบระหว่างภาคและผลการสอบปลายภาครวมกัน

5 ปัญหา ทั้งอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นว่าผู้เรียนมีจำนวนมากเป็นปัญหา มาก อาจารย์มีความคิดเห็นว่าการพร้อมในเรื่องตำราเรียน และความพร้อมของห้องเรียน ในด้านวัสดุอุปกรณ์การสอนเป็นปัญหาปานกลาง นักศึกษามีความคิดเห็นว่าเนื้อหาวิชามากเกินไป เป็นปัญหามาก และเนื้อหาวิชาเป็นทฤษฎีมากเกินไป เป็นปัญหาปานกลาง

ในค่านสภาพของผู้เรียนนั้น ทั้งอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นตรงกันว่า อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เป็นส่วนใหญ่ ข้อที่มีความคิดเห็นตรงกันคือ ความสนใจของนักศึกษาที่มี ทักษะพื้นฐานทั่วไป ($\bar{X}_1 = 2.85$, $\bar{X}_2 = 3.04$) มีปานกลาง เฉพาะอาจารย์มีความ คิดเห็นว่าสภาพของผู้เรียนที่เป็นปัญหามากคือ การค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมของนักศึกษาใน การเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป ($\bar{X}_1 = 2.43$) มีน้อย นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ความต้อง การเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป ($\bar{X}_2 = 2.66$) มีปานกลาง

ตอนที่ 2

การเปรียบเทียบหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในอดีตกับสถานภาพ และปัญหาของหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในปัจจุบัน

ในตอนที 2 นี้ ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นข้อมูลที่ได้จากผลการ วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์ในเรื่องพัฒนาการของหลักสูตรวิชาพื้นฐาน ทั่วไปของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และข้อมูลที่ได้จากผลการวิเคราะห์แบบสอบถามเรื่อง สถานภาพและปัญหาของหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในปัจจุบัน โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา เปรียบเทียบใน 5 ด้านด้วยกันคือ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา การบริหารหลักสูตร การเรียนการสอนและปัญหา นำเสนอในรูปของความเรียงตามลำดับ ดังต่อไปนี้ คือ

1. จุดมุ่งหมาย จุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปในอดีตตรงกับจุด- มุ่งหมายของหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปในปัจจุบันตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา คือ เพื่อสร้างเสริมให้นักศึกษามีความคิดและสติปัญญากว้างขวาง และเพื่อให้มีความรอบรู้ เข้าใจเรื่องราวและปัญหาของสังคม

2. เนื้อหาวิชา ลักษณะ เนื้อหาวิชาของหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปในอดีตตรงกับเนื้อหาวิชาของหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปในปัจจุบันตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา คือ เป็นความรู้กว้าง ๆ และเป็นเนื้อหาเบื้องต้น

3. การบริหารหลักสูตร การบริหารหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปในอดีต ในด้านหน่วยงานรับผิดชอบตรงกับการบริหารหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปในปัจจุบันตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา คือ มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญของวิชาพื้นฐานทั่วไปมาก และส่วนใหญ่ภาควิชาเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตรในอดีตนั้นคณะวิชารับผิดชอบ ซึ่งสาขาวิชารับผิดชอบในด้านการเรียนการสอน แล้วเปลี่ยนมาเป็นคณะกรรมการฯ หน่วยงานอิสระ และคณะกรรมการฯ อีกครั้งหนึ่ง โดยมีกรรมการจากคณะต่าง ๆ แสดงว่ามหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับวิชาพื้นฐานทั่วไปมาก

ในด้านการบริการอาจารย์ได้รับบริการด้านอาคารสถานที่มากตรงกันทั้งในอดีตและปัจจุบัน บริการที่อาจารย์ได้รับแตกต่างกันคือ การจัดพิมพ์เอกสารและตำราที่อุปกรณ์การสอน ในอดีตได้รับบริการมาก แต่ในปัจจุบันได้รับบริการปานกลาง

ในด้านระดับชั้นที่ควรจัดสอนวิชาพื้นฐานทั่วไป ในอดีตจัดสอนในชั้นปีที่ 1 และ 2 แตกต่างกับความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในปัจจุบันที่เห็นว่าควรจัดสอนในชั้นปีที่ 1

ในด้านการจัดวิชาบังคับและวิชาเลือกของหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไป ในอดีตมีพัฒนาการในด้านเป็นวิชาบังคับทั้งหมด มาเป็นวิชาบังคับและวิชาเลือกโดยมีจำนวนวิชาเลือกมากขึ้น ซึ่งตรงกับหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปตามความคิดเห็นของอาจารย์ในปัจจุบัน ที่เห็นว่าควรเป็นวิชาบังคับและเลือกโดยมีจำนวนวิชาเลือกมากกว่านี้ และตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาในเรื่องของจำนวนวิชาเลือกควรมีมากขึ้น

4. การเรียนการสอน วิธีการสอนในอดีตตรงกับวิธีการสอนในปัจจุบันตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา คือ ใช้วิธีการสอนร่วมกับหลาย ๆ คน และใช้การบรรยายมาก การสอนในลักษณะคาบเกี่ยวหลายสาขาวิชา การเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม และการใช้อุปกรณ์การสอนปานกลาง

วิธีการประเมินผลในอดีตแตกต่างกับวิธีการประเมินผลในปัจจุบันตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา คือ ในอดีตผู้สอนพิจารณาจากผลการทำงานตลอดภาคการทดสอบระหว่างภาค และผลการสอบปลายภาครวมกันเป็นส่วนใหญ่ แต่ปัจจุบันผู้สอนพิจารณาจากผลการทดสอบระหว่างภาคและผลการสอบปลายภาครวมกันเท่านั้นเป็นส่วนมาก

5. ปัญหา ปัญหาของการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปในอดีตส่วนใหญ่ตรงกับปัญหาของการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปในปัจจุบันตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา คือ ชั้นเรียนใหญ่มีผู้เรียนเป็นจำนวนมากเป็นปัญหามาก ความพร้อมในเรื่องตำราเรียนและความพร้อมของห้องเรียนในค่านักศึกษาอุปกรณ์การสอน เป็นปัญหาปานกลาง ปัญหาในค่านักเรียนขาดแคลนตำราที่ดีและเหมาะสม และจำนวนตำราภาษาไทยมีน้อย ในค่านเนื้อหาวิชามีปัญหาเรื่อง เนื้อหาวิชามากเกินไป

ในค่านผู้เรียน ปัญหาในอดีตตรงกับปัจจุบันในค่านความสนใจของผู้เรียนมีปานกลาง การค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมของนักศึกษามีน้อย ขาดความถนัดในการค้นคว้าโดยใช้ตำราภาษาต่างประเทศ ที่แตกต่างกันคือ ในอดีตนักศึกษาส่วนมากไม่เห็นความสำคัญและไม่ต้องการเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป ต้องการเรียนวิชาชีพทันที แต่ในปัจจุบันนักศึกษาเห็นความสำคัญและต้องการเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไปปานกลาง

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย